

Ivan Gundulić

Pjesme

SADRŽAJ

Pjesni pokorne kralja Davida - predgovor i pozdravne pjesme	3
PJESNI POKORNE KRALJA DAVIDA	9
PJESAN PRVA.	9
PJESAN DRUGA.	10
PJESAN TRETJA.	11
PJESAN ČETVRTA.	12
PJESAN PETA.	13
PJESAN ŠESTA.	15
PJESAN SEDMA.	16
OD VELIČANSTVA BOŽIJEH	17
LJUBOVNIK SRAMEŽLJIV	19
U SMRT MARIJE KALANDRICE	23
FERDINANDU II. KNEZU TOSKANSKOMU	27
RJEČNIK	30

Pjesni pokorne kralja Davida

MNOGO SVITLOMU GOSPODINU
MARU MARA BUNIĆA
VLASTELINU DUBROVAČKOMU
DŽIVO FRANA GUNDULIĆA
P. I. P.

Pjesni pokorne Davida kralja minutijeh ljeta od mene u jezik našk prinesene, u začetju tvomu gospostvu narečene, u rodenju od prijateljâ izdvorene, od neznanaca poharane, s neponstva izopačene, s pripisâ priobražene: eto opeta u vlastitoj napravi, s naravnijem uresom, u prvom svjetlilu svijetu se kažu, prijatelje sretaju, gospostvu se tvomu dobrovoljno darivaju. Ja za objaviti, da sva ostala spjevanja moja u manjoj scijeni držim, sve ino, kao porod od tmine, u tminah ostavljam; njih samo, kako zrak od svjetlosti na svjetlost izvodim. I ako su druzi razlika složenja moja: *Galateu, Dijanu, Armidu, Posvetilište ljuveno, Prozerpinu ugrabljenu, Čereru, Kleopatru, Arijadnu, Adona, Koraljku od Šira* s mnozijem i bezbrojenijem pjesnima taštijem i ispraznijem na očitijeh mjestijeh s velicijem slavam prikaživali, ja sve stvari tašte za tašte držeći, vjerujući, da je početak od pravoga znanja strah božji, *Pjesni pokorne* svijetu prikažujem; i to ne bez razborita spoznanja: da ako Virdžilio, poganin čovjek, zasve da izvrstan spjevalac, ovu istinu potvrdi:

*"ab Iove principium Musae; Iovis omnia plena,
ille colit terras, illi mea carmina curae" -*

ja krstjanin spjevalac, ki pravoga Boga poznam, vjerujem i izpovijedam, od koga, po komu i u komu sva dobra izlaze, sve milosti rastu, bitje se prima, život uzdrži, zdravje umnaža, spasenje stječe i dobiva, vele dostojnije imam početi s pjesni svetijeh i božanstvenijeh, kakve su ove *Pokorne*, koje skušena grešnika priko valovita mora od smućena i smetena svijeta mogu susim i krepcim stupajom od vjere, topeći ohologa Farauna, od grijeha privesti i dovesti u zemlju od obećanja od slave vječne, gdi vrh duša pravednijeh daždi obilno slatka mana od milosti božanstvene. Ove dake pod zaštićenjem tvoga Gospostva, kako od moga draga prijatelja i vlastelina; plemenita, bogoljubna i razumna šljem na svjetlos, dokli s nebeskom pomoći *Jerusalem sloboden*, spjevanje čestitijem imenom privedre krune kralja poljačkoga narešeno, svemu našem slovinskomu narodu ukažem. Primi tvoje Gospostvo za biljeg od mnoge scjene, koju ja činim od kriposti njegove, ovi dar njemu podoban, njemu narečen i njemu prikazan, ukoliko ja sve, što umijem, znam i mogu, objetujem na zapovijed vašu. Stoj zdravo!

Iz Dubrovnika na prvi Oktumbra MDCXX.

Gospodin Dživo Palmota Dionorić Pjesniku.

Vječni vijenac da se spravi
od lovora od zelena
i za slavu tvoga imena
na glavu se tvu postavi;
i spjevoci svi, ki biše
ter dobiše vijence Alone,
da se tebi sad poklone,
razložno je, ni'e odviše.

Tebi višnji osobitu
sreću i razum zgar dopusti:
govor sladak, zlate usti,
vjekovitu čas na svitu.

Ime će se tvoje znati
i, gdi ljudski stupaj stane,
bez pristanka na sve strane
među znanijem spovijedati.

Leti, leti jacijem krili,
kako i orô, u visine,
komu bistri vid ne gine,
kad se u sunce gledat sili.

Roditeljom vječno ime
daj i mjestu, ke te uzhrani:
toj su umrli svi držani,
dugujemo, znaš, svi time.

I učini, da se reče,
da proroka prisvetoga
ime s pisma znana tvoga
sve oblita, svud protiče.

Neznani.

U stara još ljeta kogod se postavi,
da pisma prisveta u jezik svoj stavi,
zanimji kô kami, ali oči izgubi,
ali se pomami, ali ga trijes ubi.
Nu sad je sniženo spjevanje toj tvoje
vrh zvijezda primljeno, višnjemu milo je.
Ni'e čudo, pokli glas pokorne tve lire
s kraljevom u 'edan glas skladno se udire.
Tim kad bi zlačenu krunu uzeo njemu ti,
a dô mu u promjenu tvoj lovor čestiti,
ne bi imô svijet znanje ni toli bistar vid,
či'e 'e ljepše spjevanje, tko li je kralj David.

Neznani.

Tko žudi pribrodit, kô David prišô je,
valovit ovi svit, pun himbe svakoje,
spjevalac skazati pravedan drum svime
Toli ga hoć znati: od PLAVI nosi ime.

Šimuna Zlatarića.

Zamnješe nebesa, gdi trublja prostire
smioni glas, kim stresa Sionu sve mire,
milosni vo'evoda, ugodan svim nebu,
slobodu kad poda k božjemu prič grebu.
Tej pjesni izbrane odredi višnja moć,
u vječne da shrane k nebesom budu doć,
kad božji kralj prorok: "U jezik", reče, "ovi,
"eto je došao rok, da pjenje me slovi.
"Stavi se, pjesniče, ter pojuć govori,
"što duh moj pokliče u grijehâ pokori!
"Tvoje je sad brime, na svijetu ti jesi,
"slovinsko da ime tobom se uresi".

Antuna Kastratovića.

Uz romon od lire kraljevski prorok taj
pun duha, pun vire ispusti svoj vapaj.
Molitva vruća bi za'edno š njim združena,
kâ primi Bog s nebi od srca skrušena.
Srdžbe gnjiv ustavi, njemu grijeh oprosti;
tijem svijetu objavi drum prave kriposti;
ku slidi naš sada spjevalac, ki slove
kreporno, čim sklada POKORNE PJESNI ove,
kobjijeme da nauk izvrstan u svemu,
slovinski neka puk raj ufa po njemu.
Tijem slav'mo ovoga, koji nam ukaza
put dobra vječnoga, štit huda poraza.

Ad auctorem epigramma.

Fabuls nascentes sileat Parnasside Vates
Lympha, quaeque parit carmina fonte liquor.
Dun canis ad lacrymas lacrymas hoc flumine, Vates,
Vnda locuturum stillat in ora melos.
Nosco Palaestinos vocali gurgite fontes:
Regales fundit lingua animata sonos.
Moestaque vocales coeunt in carmina lymphae.
Ora oculi cordis verbaque sunt lacrymae.
Vox abit in cantus lacrymam genitura parentem,
Et sonus hic vndas, haec dabit vnda sonos.
Tu tibi fons, oculis diues te diuitemanas.
Teque tuo Vatem, dum canis, amne paris.

Aliud.

Qui tibi, dum patrio Regales ore Camaenas
Imbuia, ambrosio ridet in ore lepos?
Quantane facundae censurgit gloria linguae.
Dum parili reddis Regia verba sono?
Te reor ex illo dulces hausisse lepores
Fonte, Palaestinum Rex bibit vnde melos.
Si te prisca tamen, vel Regem haec faecla tulissent,
Ille tuo mallet forsitan ore loqui.

Disticon.

Regia dum patrijs donas oracula musis,
Te Regem Illyrici carminia esse doces.

In eiusdem auctoris laudem Cristophori LILIATI Civis Ragusini, alterius ex secretarijs apud Nobiles Reipublicae Ragusinae.

More boni Agricolae, magno cui foenore fruges,
Post semen ipsi creditum,
Larga rependit humus, tibi summi Rector Olympi

Offert Ioannes ingeni
M u n e r a p r i m a sui: Iessei carmina Regis,
Labore scilicet suo
Deducta ad patrias, te concedente, Camoenas,
Apte quidem, ac fideliter;
Queis populi Illyrici iustam praenertere laesi
Iram docentur Numinis:
Hoc mage grata putans, quo Dauide gratior alter
Non extitit Vatum tibi.
Tu face' (nam tua sunt) longum seruentur in aeuum
Haec dona: & in dies magis
Hanc patriam ingenij faecundi Gundula opimis
Ditare certet fructibus.
Aemula queis smyrnae tanto se iactet alumno
Nec cedat ipsi Mantuae.
Dalmatiae Regina. & quas fluit Adria circum,
Ragusa, ocellus vrbium.

**Ad Perillustrem D. Ioannem Francisci Gundulae
Patritium Illustrissimae Reipublicae Ragusinae Victor
Besalium eiusdem Senior Cancellarium.**

Quae David Hebraeo cecinit, tu carmina plectro
Illirico Patriae, Gundula docte, refers,
Et mentes hominum ad caelos, tellure relicta,
Erigis atque pios crimina flere doces,
Quo tenebris oppressa micant, maculisque referta
Pectora iam fiunt candidiora niue.
Macte animo. Vates diuine. & caetera pande
Scripta Palaestini Regis in Vrbe tua.
Ut lapsus videre polo Dauid ipse, vel alter,
Cui detur ad citharam cum Ioue posse loqui.

**Perillustri D. Ioanni Gundulae Francisci filio Illyricae
Camaenae facile principi epigramma Vincentii Slavatatii.**

Compositum varijs tinxit concentibus axeni
Pythagorus, dulces orbe ciere sonos.
Qui modulis elementa hilarant animantiaque alto
Obstupefacta queunt examinare sono.
Gundula tu caelu Aonidum, lauro l'arnasside vinctum
Dauidicum patrio concinis ore melos.

Redditur vnde sonus, tetras qui temperet auras.
Mulceat hinc superos, leniant inde feras.
Concentum hunc illi confer; precor inspicere vtrumque:
Ille necat viuos, iste necata beat.

PJESNI POKORNE KRALJA DAVIDA

Gospodina Dživa Frana Gundulića vlastelina dubrovačkoga.

PJESAN PRVA.

"Domine ne in furore". *Psal. 6.*

	Gospodine, ne udaraj u tvom gnjivu sad na mene: ni me zloće neizrečene u rasrdžbi tvojoj karaj!	25	ter ću od suza groznijeh vire za nepravdu, kâ me trudi, oko mene ljevat svudi i bez svrhe i bez mire.
5	Vrh sluga se smiluj tvoje, u bolesti zašto gine; ozdravi me, Gospodine, jer su u smeći kosti moje.	30	S gnjiva, u komu za grih stojim, smučeno oko mâ put ima, jer se ustarah među svima nepri'ateljim hudim mojim.
10	I mâ duša u svom stanju smučena je veomi priko; nu ti Bože, dokoliko smilovat se imaš na nju?	35	Odstupite svi od mene, nepravedni ki ste u sebi; zašto usliša višnji s nebi glas me molbe ucviljene.
15	Pogled oka milosnoga svrni i dušu slobodi mi; čin', da zdravje rob tvoj primi milosrdja cića tvoga.	40	Bog dobrotiv, blag i mio me moljenje uslišô je; Gospodin je duše moje sad molitvu mu primio.
20	Zašto među mrtvijem nije, da se od tebe tko spomene, iz propasti zle pakljene tko da slave tve spovije?	45	Svi će sramni i smučeni nepri'atelji moji biti, natrag će se tim vratiti veoma i naglo zažareni.
	Dosle cvileć u dreselju moć sam trgô moje snage: odsad sve me noći drage umivaću mu postelju,		Slava Ocu, Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!

PJESAN DRUGA.

"Beati, quorum remissae sunt iniquitates". *Psal. 31*

<p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p> <p>30</p> <p>35</p> <p>40</p>	<p>Ah, blaženi, kih velike nepravde su odpuštene, i kojijeh su pokrivena milosrdjem zloće prike.</p> <p>Ah, i blažen da u sebi po sve vike čovjek ti je, komu djelo ni'edno nije stavio za grijeh višnji s nebi: koji život svoj odredi tako čisto i pravedno, da zlo u duhu svomu ni'edno ne stanuje griješne zledi.</p> <p>Jaoh, a zašto pun tamnosti mučô ja sam grijeh moj hudi? Vapijući vas dan svudi sharaše se moje kosti.</p> <p>Zašto stoji vrhu mene tvoje teške ruke sila: ili 'e svjetlos dana bila, ili tamnos noćne sjene?</p> <p>Smerno sam se obratio na nevolju moju sada, čim me vrtili i probada oštra drača, grijeh nemio.</p> <p>Opovidjeh, Gospodine, ja svu zloću moju tebi, i ne ostavih skrovnu u sebi nepravednos me krivine.</p> <p>Rijeh: "Kazaću proz me usti suproč meni grijeh moj Bogu, i nemilos taj čas mnogu grijeha moga ti odpusti.</p> <p>Tim još molit tvôj milosti sveti će se svikolici, veleć: 'Zasve da su prici grijesi naši, Bože prosti!"</p> <p>"A to, da kad voda isteče od nevolje, ter sve ustopi, njih ne obujmi, ni priklopi, stojeći im nadaleče.</p> <p>O moj Bože, blago i milo utočište ti si moje, od svih tuga i zla, koje odsvud me je obkružilo.</p>	<p>45</p> <p>50</p> <p>55</p> <p>60</p> <p>65</p> <p>70</p> <p>75</p> <p>80</p>	<p>Tijem, uzročé izabrani sve radosti me dovika, od hudijeh obsjednika izvadi me i sahrani!"</p> <p>Na molitvu moju s nebi odgovara višnji sveti: 'Znanje i mudros u pameti s prividjenstvom dat ću tebi.</p> <p>Naučit te ću put istini, po kom imaš sved hoditi, nad tobom ću ustaviti oči mojijeh zrak jedini'!</p> <p>O vi, ki ste sad u vaju i u tminah od zgrješenja, ne budite kao zvjerenja, ki razbora ne imaju!</p> <p>Stisni žvalim, stegni uzdami, Gospodine, desni veće svijem onijem, ki ti neće približat se među nami!</p> <p>Pedepsanja mnokrat mnoga, kâ grešniku spravna biće, milosrdje obkružice, kada grešnik ufa u Boga.</p> <p>Radujte se u veselju, vesel'te se u radosti. o pravedni, u milosti stojeć blagom spasitelju!</p> <p>I vi, čistoću i istinu ki u srcu uzdržite, hvalite se i slavite u milomu Gospodinu!</p> <p>Slava Ocu, Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!</p>
--	---	---	--

PJESAN TRETJA.

"Domine ne in furore". *Psal 37.*

	Gospodine, ah, na mene u tvom gnjivu ne udaraj, ni u tvojoj srdžbi karaj zloće moje neizrečene!	45	Prijatelji svi su moji i iskrnji se još ostali suproč meni približali, ter mi svaki protiv stoji.
5	Da tve vlasti oštre strile probit budu srce moje, vrh mene si ruke tvoje ustavio teške sile.	50	I, ki u momu bjehu broju, dalek su se ustavili; srnuli su sved u sili, ki iskahu dušu moju.
10	Nije zdravja pred obrazom srdžbe tvoje u môj puti: vaskolik se život ćuti pribjen teškijem, jaoh, porazom.	55	I, ki iskahu zlo za rijeti, na mene su tašte stvari govorili, laž s privari vazdan misleć u pameti.
15	U kostijeh tužnu meni duša mira čas ne ima, jer mi sved su pred očima grijesi moji nebrojeni.	60	Nu ja, kao gluh, uši moje odvraćô sam š njih govora i kao nijemac bez otvora stiskujući usti svoje;
20	zašto zloće me nemile nadišle su glavu moju, ter kao breme teško svoju vlas na mene naslonile:	65	tere sam se učinio jakno čovjek, ki ne čuje, kôm sred usti ne stanuje riječ, pokarat kôm bi ktio.
25	Čule su se u gnusnosti, jaoh, smrdeće na sve strane, ištećene moje rane s me nepomne bezumnosti.	70	Zašto ufanje moje u tebi, Gospodine, sved je bilo, uslišat me ti ćeš milo, o moj višnji Bože s nebi.
30	Tužan sam se učinio, ah, i prignut nisko odveće; tijem zlovoljan i pun smeće po vas dan sam ulazio,	75	Zašto, rekoh, da se kada vrh zla moga ne obesele nepri'atelji, ki se vele glavni i hudi moji sada.
35	zašto su se boci moji podruganja napunili, i zdravlje se drago odili, da u puti moj ne stoji.	80	Jer čim su se uputile, da postupe, noge moje, o meni su zlo svakoje njih besjede govorele.
40	Nevolja me stegla mnoga, tere sasma bez uresa ponižen sam, cjeća česa režah s plača srca moga.	85	Zašto cjeća grijeha mnoga spravan ja sam podnijet biće, ter se boles moja ističe sved prid obraz lica moga.
	Prid tobom je, višinji s nebi, svaka očita moja želja, i pun vaja i dreselja plač moj skroven nije tebi.		Jer nepravdu hudu moju svakomu ću navijestiti i za grijeh ću moj misliti u vječnomu nepokoju.
	Srce smućen' u meni je, mâ kripos me ostavila, i od oči svitlos mila, jaoh, i ona sa mnom nije.		Ali živu u radosti nepri'atelji moji hudi i stekli su veće svudi suproč meni, jaoh, kriposti;

90	tere su se umnožili i skupili još zajedno svi, koji su nepravedno mrzjet na me odlučili.	105	Oblas tvoja, kâ sve može, budi u pomoć vazda meni, o jedini, o žuđeni od spasenja moga Bože! Slava Ocu, Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!
95	Ki vraćaju zla za dobra, karahu me u životu, zašto pravdu i dobrotu moje srce slidit obra.		
100	Ne ostavi, Bože mili, slugu tvoga; da pogine: milostivi Gospodine, od mene se ne odili!		

PJESAN ČETVRTA.

"Miserere mei Deus". Psal. 50.

5	Imaj, višnji Bože s nebi, milosrdje vrhu mene cječ milosti neizrene i velike, kâ je u tebi, i cić mnoštva, kom ni broja, smilovanja slatka tvoga nepravednos grijeha moga vlas očisti sveta tvoja!	30	zašto od vlasti tve s ljubavi sved istina bi gledana: evo otajna i neznana tve mudrosti meni objavi. Sipantom ćeš okropiti mene, i čis taj čas biću, i nad snijegom pobijeliću, čim me uzbudeš ti umiti.
10	Još me operi, Gospodine, od nepravde, kâ me tlači; jaoh, i dušu mu oplaci od nečiste me krivine!	40	Čuvenju ćeš momu dati mir, veselja i radosti, ponižene ter će kosi milo i drago uzigrati.
15	Jer ja poznam odasvudi nepravednos zloće moje, pred očima ter mi stoje vazda grijesi moji hudi.	45	Lice odkloni sveto tvoje od mojijeh grijeha uvike, jaoh, i smrsi svekolike nepravedne zloće moje!
20	Tebi, momu stvoritelju, samomu sam sagriješio, pred tobom sam učinio zlo, s koga sam u dreselju.	50	Čisto griješne bez otrovi srce u meni stvori i stavi, višnji Bože, i duh pravi u utrobi môj ponovi!
25	Tim u svakoj tvôj besjedi da istina tvâ riječ bude, svijeh dobivaš, ki te sude, milosrdan vrh me zledi.	55	Grešnika me ne odreni izpred svijetla lica tvoga, jaoh, i duha prisvetoga nemoj uzet nikad meni! Vrat' mi rados od žudene slave tvoga spasitelja, i ukrijepi cječ veselja poglavitijem duhom mene!
	Zašto u prvo još sam vrime začet evo ja sred zlobe, i u grijesijeh iz utrobe mati moja porodi me;		

	Riječma i djelim ja ću učiti nepravednih pute tvoje, i u tminah grijeha tko je, k tebi će se obratiti.	85	neće milos božanstvena pogrditi do vik vika. Tim dobrostiv u nevolji Sionu se tvom objavi, koliko je tvôj ljubavi i tvôj svetoj drago volji!
60	Slobodi me od vapjenja i od osvete, koju pita s me bludnosti krv prolita, Bože, moj Bože od spasenja!	90	A to, iz hudih neka šteta sred kijeh ljevam grozne suze, Jeruzalemu uzdignu se miri okolo bijeli opeta.
65	Neka jezik moj slaviti bude iz glasa pravdu tvoju, u životu dočim stoju po milosti tvôj na sviti.		Tada od pravde ti primaćeš posvetilište obilnije, prikazanja ter svudije i dar smerna srca nać ćeš.
70	Tvâ vlas tako, Gospodine, usne meni otvoriće, i mo'e usti navijestiće slavu tvoje veličine.	95	Tada sa mnom postaviće svi mo'i puci odizgara vrh svetoga tvoga otara mladolitne svim junčiče.
75	A da bi ti od imanja posvetilišta ugodila, posvetil bih; ali mila taj ti nijesu prikazanja,	100	Slava Ocu, Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!
80	Posvetilište ovo, Bože, od boleće duše u sebi, ufati je, da pri tebi sved i svudi vele može, zašto srce od grešnika svim priklona i skrušena		

PJESAN PETA.

"Domine exaudi orationem meam". *Psal. 101.*

	Gospodine višnji s nebi, ti molitvu moju usliši, i moj vapaj vrući i viši u uzdasijeh priđi k tebi!	20	Jaoh, izbjen sam u životu kako slama suha jedna, a to, er moja nepravedna misô uvrijedi tvu dobrotu; ter u ognju svaki dio srca moga sta zgarati; zašto kruh moj blagovati u zabit sam postavio.
5	Ne odvrćaj mi zrak blaženi vedra i blaga lica tvoga: u dan trudna jada moga prikloni uho tvoje k meni!		Ah jaoh, s glasa moga cvila, puna plačna nepokoja, k mojoj puti kos je moja žestoko se prilijepila.
10	U ki dan tve sveto ime zazvat budem ja skrušeno, naglo tvoje neizrečeno milosrdje usliši me!	25	Nenasitu pustinskomu priličan sam ja vidjeti, tere da sam, mogu rijeti, kako noćni vran na domu.
15	Zašto kao dim dni me, Bože, iztajaše u tamnosti, i kao požar moje kosti izgorjene usahoše!	30	

<p>35</p> <p>40</p> <p>45</p> <p>50</p> <p>55</p> <p>60</p> <p>65</p> <p>70</p> <p>75</p> <p>80</p>	<p>Ne združi me vik san tihi, sve sam drage noći bdio, tere sam se učinio jak modrokos sam na strihi. Nepri'atelji mo'i himbeni na me vas dan iznošahu, i ki hvalit mene općahu, kuni'ahu se protiv meni. Zašto ja ktjeh slatko toli pepeo kao kruh blagovati, i mu piću izmiješati s gorkijem plačom, jaoh, napoli. Izpred lica srdžbe ognjene i pristrašna gnjiva tvoga zašto oblas tvoja mnoga uzdignuvši vrže mene, svi dni moji neredbno kako sjena skратиše se u životu, jaoh, tere se vas usuših kako sijeno. Nu ti, Bože, bez ishoda i bez svrhe sto'iš do vika, i spomena 'e tvâ velika od naroda do naroda. Ah, moj slatki Gospodine, u dobrotu tvu ću ufati, da ti ustavši smilovati Sionu ćeš se, da ne izgine. Vrime bo je, da mu budeš imat milos vrhu smeće; prišlo bo je vrijeme veće, da ga braniš, da ga bljudeš. Zašto kamenja odražāše jur njegova slugam tvima; trijebi 'e, da mu zemljam svima blag se i mio svaki ukaže. Bojaće se tim narodi tvoga imena, Bože, uvike, i tve slave privelike kralji, od kih se svit gospodi. Jer Gospodin sazidô je vas sionski grad prisveti: vazda će se tim vidjeti u obranah slave svoje. Pogledô je blag i mio na molitvu sniženimi, i moljenja smerna njimi pogrđiti nije ktio. Upisana ova biće kad se narod drugi otvori,</p>	<p>85</p> <p>90</p> <p>95</p> <p>100</p> <p>105</p> <p>110</p> <p>115</p> <p>120</p> <p>125</p> <p>130</p>	<p>i puk, ki se odsad stvori, Gospodina hvaliti će. Zašto ktje Bog pogledati iz visine svoje svete, ah, Gospodin, tamni svijete, s neba na te oči obrati: da glas tužba uciviljenih okovanim bude čuti; vez da odriješi smrtni i ljuti sinovima od pobjenih; neka budu navijestiti u Sionu božje ime, i hvalami njegovime Jeruzalem napuniti; neka skladna i jedina mnoštva od puka kupe u zборе i kraljeve, neka dvore, neka služe Gospodina. Ovi odgovor višnjoj svijesti budi u putu sve kriposti, ah, maline i kratkosti, mojijeh mi dni navijesti. Usred dana nemo' opeta natrag prizvat moga hoda: od naroda do naroda bez svrhe su tvoja ljeta. U početak vlas tvâ mila zemlju osnova punu uresa, Gospodine, i nebesa tvojijeh su ruka dila. Oni izginut, nu ostati krepko tvâ će veličina, ah, tere će, kao haljina, svikolici ovehšati, i kao odjeću promijeniti desnica ih ima tvoja, i u svitlja ruha svoja promijenjena sva će biti. Ali ti sam isti sada i vazda si bez promine, i tvâ ljeta, Gospodine, skončati se neće ikada. Vernih sluga tvo'ih sinovi pribivaće puni dike, i sjeme se njih uvika upraviće na put ovi. Slava Ocu; Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!</p>
---	---	--	---

PJESAN ŠESTA.

"De profundis clamavi ad te domine". Psal. 129.

Iz dubinâ srca moga
vapih, višnji Bože; k tebi:
višnji Bože, vapaj s nebi
ti usliši sluge tvoga!

5 Neka uši svete tvoje
priklonjene budu čuti
s groznijem plačom glas ganuti
od molitve smerne moje!

10 Ako uzgledaš, Gospodine,
na nepravde svekolike,
tko da cića zloće prike
na tvom sudu ne pogine?

15 Tim cić ove običaji
i zakona tve milosti
ja sam vazda ufô dosti
steć, što kajnim tvâ rič praji.

20 Uzdala se mâ duša je
u riječ božju nad sva ina,
u miloga Gospodina
duša moja ufala je.

25 Od jutrnje straže o dzori,
dokli tminu noć donese,
krepko Izrael ufaće se
u višnjega, ki ga stvori.

30 Jer pred blazijem Gospodinom
milosrdje sved stauje,
i odkupljenje prid njim tu je
s neizmernom veličinom.

35 On će svoga Izraela
dobrostivo odkupiti
od nepravad, ki na sviti
sada ga je uza spela.

40 Slava Ocu, Sinu dika,
čas svetomu Duhu budi,
kô je odprije bilo svudi,
sad i vazda i u vik vika!

PJESAN SEDMA.

"Domine exaudi orationem meam". Psal. 141.

	Ah, usliši, Gospodine, mu molitvu zgar s nebesi, ki grešniku rekao jesi podat život, da ne izgine.		Ah, lice mi tvoje sveto i tvu svjetlos ne odvrati, da ne budem slikovati tim, ki u blatu shode kleto.
5	Čuj skrušene molbe moje u obećanja tvoga istini, u milosnoj veličini uslišaj me pravde tvoje!	40	Čin', da milos tvu veliku čuti budem, kada pravi (s novim zrakom) dan se objavi, zašto u tebe ufah viku.
10	Prem na sudu nemoj stati s tvojom slugom u sej vrime, jer pred svijetlijem licem tvime živ duh neće se opravdati.	45	Ukaži mi koji sada put u hodu slidit mogu; zašto k tebi momu Bogu dušu uzdigoh, ti ju vlada'.
15	Neprijatelj zašto hudi progonil je dušu moju, i na zemlji kroz vlas svoju snizio život moj odsvudi.	50	Od mojijeh sasma vrljih nepri'atelja, Bože, otmi me; Gospodine, di 'e tve ime, utočište me zagrljih.
20	Postavi me u tamnosti, kako mrtvih još odvika, jaoh, i duh moj s grijeha prika nad mnom ciča u žalosti.	55	Nauči me, kao tvoriti vazda budem tvoju volju: pravedno je, da ovo molju, jer si ti Bog moj na sviti.
25	Život boles zlu očuti, duša smrtne nepokoje: a sve tužno srce moje u meni se smete i smuti.	60	Duh će uvesti dobri veće mene u pravu zemlju opeta, cječ imena tvoga sveta tvâ me pravda oživjeće.
30	Spomenuh se starih dana, stah razmišljat sva tvâ dila, tvojijeh ruka tvorstva mila razbirajuć sa svih strana.	65	Iz nevolje na veselje izvadićeš dušu moju i kroz milos slavnu tvoju rasut sve me nepri'atelje.
35	Prostrijeh ruke moje k tebi, ah, mâ duša s prijeke zgode pred tobom je kao bez vode suha zemlja, Bože od nebi!	70	Pače svijeh, jad i tuga od kijeh duši môj se stvara, pogubićeš višnji, zgara; zašto ja sam tvoja sluga.
	Hrlo usliši me boleće ove iz srca glase istine, usliši me, Gospodine, jaoh, skonča se duh moj veće.		Slava Ocu, Sinu dika, čas svetomu Duhu budi, kô je odprije bilo svudi, sad i vazda i u vik vika!

OD VELIČANSTVA BOŽIJEH

	Naredbeno sved vrteći obraća se sila od nebi; plamenuje ne svijeteći veličina ognja u sebi.	45	on nevidjen od slabosti svijesti umrle kratka zgloda, skroven svojoj u svitlosti u djelih se svojih gleda, ter nebeskoj u vedrini, i na zemlji još ovuda od zabiti i u tmini svud on svijeti, Bog je on svuda.
5	Sada svjetlos, tminu sada povjetarce ovo slijedi; sred istoka, sred zapada u krepčini zemlja sjedi.	50	Neizmernim znanjem svime od sebe se poznan čuje: kako hoće, pak družime na brijeme se objavljuje.
10	Samo sobom obkruženo u sebi se more uzdrži, te u svom kraju zatvoreno u početku svom se vrši.	55	Ter u vječnoj svôj pameti sve, što može brijeme otkriti, pri bremena sve vidjeti bude i poznat i ljubiti.
15	Svijesti moja, tko ova stvori, poj mu otajstva zlamenita, krepka vjera ter govori, što tvâ slabos ne dohita.	60	Nu u sebi, zasve er znamo, da sve gleda, rijeti trijebi: drugu svitlos, izvan samo sebe istoga, nejma u sebi.
20	Bez uzroka uzrok jedan, nerazdiono jedinstvo je, i početak, komu ni'edan jur početak vik bio je.	65	On nebesko polje resi pridrazijem kamenima, zlatno cvitje s kojijem smiješi, neka ljepšu sliku ima.
25	Prvi oni, ki u sebi vazda krepak vrti svime; svrha, kojoj moglo ne bi naći svrhe ni'edno vrime.	70	On koprene tamne noći svijetlim zracim zvijezdâ veze; on je sunce, s koga 'e doći svjetlos suncu, kad izljeze.
30	Oganj koji duh uzdrži i bez mjesta mjesta ima, koji sve, što zgara i prži, resi darim blaženima.	75	On je, koji dzore mile, kad najdraža jes ob liti, zlate prame, prsi bile sved rumenom ružom kiti.
35	Dobro, koje neizmerno, u sve sebe čim razmeće, sve pričudno, sve zamerno, sve izvrsno čini odveće.	80	Od čestitih njegovijeh ljubovnika ljubav čista, slatka pjesan blaženijeh, koji višnja pune mista;
40	Znanje, koga vlas kriposna sama gleda se, u sebi je, ter čim sebe ista pozna, sve u sebi razumije.	85	od obrtnijeh nebes paka viku plodna obraćanja tiha, plaha, brza, laka, bez promjene, bez pristanja; i razlici družu plodi, koji izhode od naravi, navještenja jesu odi njegovojzi mnogoj slavi.
	Ljubav, koja sve djeluje, i sve hrani, ter ljubjena ljubovnika namiruje u ljubavi svôj blažena.		
	On pristolje svomu stanju bude u sebi sam staviti; on u vječnom djelovanju ima pokoj vjekoviti;		

- 90 Svjetlos, koja tmine skraćā,
i duh vazda užeženi;
zemlju u nebo on obraća,
smrt u život prežuđeni;
ter u svoj dvor, svijetao viku
ki od zraka jes blaženih,
95 na istinu, na veliku
slavu zove razvedrenih.
Ponosito on na nebi
sam sobom se narešuje,
ter ujedno sam je sebi
100 stan, i u stanu ki stanuje. 120
On razgleda lipos svoju,
kô je svitlos svih liposti,
tere sja vas u pokoju
od ljuvenih požudnosti,
105 (privišnjega sred istoka
od ljuvenih slacijeh čuda
drazi uzroci bez uzrokâ
i požude bez požudâ.)
- Tako sebe sam uživa,
i u sili svôj ognjeni
vječna ljubav sam pribiva
i ljubovnik i ljubljeni.
Ovdi, svijesti priklonita,
tvoj zaveži jezik sade,
ter mućeci toj počita',
što ni'e rijeti moć nikade.
Zašto ono, kô ti svijeti
dobro u tminah priveliko,
ter ga ne mož razumjeti,
ono Bog je svekoliko:
on je ono, što zaman je
iskat, da se vik izrijeće,
tere slabo ljudcko znanje
zna, da ne zna, znav najveće.

LJUBOVNIK SRAMEŽLJIV

5	Podi, liste moj ljuveni, pođi, k onoj, cjeća koje mučeći je sila meni dni u željah svršit moje; u mućanju tere momu, komu 'e dano besjediti, njoj ćeš, kâ je uzrok tomu, mu smrt muče objaviti.	45	smjernijem glasom tad objavi u zlu momu djelo tvoje, da ti nijesi od ljubavi, negli od smrti glasnik moje.
10	Podi, vjerni, pod' mučeći navjesniče srca moga, prid oči one, ke je veći pogled zraka sunčanoga; zašto slika i prilika, i stvar u svem podobna je, od mučeca ljubovnika i poklisar mučec da je.	50	Nu ako moga cječ poraza glas od smrti čuje ljuti ona, koja vijeku glasa od ljubavi ne htje čuti; nu zamalo od ružicâ ako vidiš rujnos milu promijenut ju usred lica bijelijeh lijera na bljedilu;
15	Podi, vjerni, pođi, mili, pod', mučeći moj glasniče, prid oči one, s kojih dan bili noći mojoj sam ističe.	55	tko zna, da ju ne primože nijemo pismo na smiljenje, što učinit vijek ne može grozno i tužno me cviljenje.
20	Da nu, ako ne znaš puta, kî te odvesti ima onamo, gdi mâ mladost izginuta puna želje stoji samo, trag od uzdah mojijeh slidi, koje upravljam sveđ bez broja, gdi se draga ljepos vidi, drumi otajni, duša moja; u ljuvenu tako u sebi putu i u skladu nada svima moje srce vodac tebi i pritecnik biti ima, srce moje strjelovito, koje svak čas bježi od mene, ter kô u mjesto sve vlaštitu put ljeposti gre ljubljene.	60	Ali po môj smrti veće taj na vrijeme milos nije; jaoh, jednomu, kî mučeće bez nje žive i umrije! Tijeme brže još će riti: 'Pravo žalit nije ovoga; mre dostojno, tko odkriti ne htje mreći srca svoga'.
25	Nu ako u udesu mom je hudem, ter inako nije moći, da ja prije na smrt budem, negli tamo ti, jaoh, doći, pokloni se umiljeno, i ako od oči nje svjetlosti gnjevno, srčno, nesmiljeno vidiš gorjet nemilosti,	65	Daj, daj bolje, da čim duša na izhodu svom se vrti, da pri jedan uzdah sluša od ljubavi, negli od smrti. Ah, moj liste izčeznuti! gdi 'e proljetje mojijeh lita, uputi se, veće uputi; hod', smjej, moli, ufa', pita! Pita' u one, kâ obstire čelu od pramâ krunu zlatu, od ljubavi, od me vire milos samo, jaoh, na platu! Ja ne pitam toj saviše mojoj sreći, mojoj česti, da na uzdahe moje uzdiše, da se boli môm bolesti.
30	Nu ako u udesu mom je hudem, ter inako nije moći, da ja prije na smrt budem, negli tamo ti, jaoh, doći, pokloni se umiljeno, i ako od oči nje svjetlosti gnjevno, srčno, nesmiljeno vidiš gorjet nemilosti,	70	Ah, srce ima prem kameno, ljubovnik se toj ne veli, tko uzdisat sveđ ljuveno svoju dragu vidjet želi.
35	Nu ako u udesu mom je hudem, ter inako nije moći, da ja prije na smrt budem, negli tamo ti, jaoh, doći, pokloni se umiljeno, i ako od oči nje svjetlosti gnjevno, srčno, nesmiljeno vidiš gorjet nemilosti,	75	
40	Nu ako u udesu mom je hudem, ter inako nije moći, da ja prije na smrt budem, negli tamo ti, jaoh, doći, pokloni se umiljeno, i ako od oči nje svjetlosti gnjevno, srčno, nesmiljeno vidiš gorjet nemilosti,	80	
45	Nu ako u udesu mom je hudem, ter inako nije moći, da ja prije na smrt budem, negli tamo ti, jaoh, doći, pokloni se umiljeno, i ako od oči nje svjetlosti gnjevno, srčno, nesmiljeno vidiš gorjet nemilosti,	85	

- 90 Nadaleće da se odile
 od nje muke sve ljuvene:
 boles, uzdah, jade i cvile,
 ja uzimam sve na mene. 140
- Pače, ah jaoh, nova čuda
 od ljubavi, u kôj stoju,
 95 prosit nije mâ požuda,
 da ona ljubi ljubav moju,
 er moja ako lijepa vila 145
 žalos stječe, rados gubi,
 ter joj ljubav nije mila,
 100 ja vik neću, da me ljubi.
 Samo žudim, samo prosim
 u života moga svrsi, 150
 da na ljubav, ku joj nosim,
 ne gnjevi se, jaoh, ni mrzi,
 105 ter za platu svega jada,
 vaj, u komu vas vik tužim,
 da uzhoće samo sada, 155
 da ju ljubim, častim, služim.
 Sad od mene, ah jaoh, Bože,
 110 u prilijepe me gospoje
 koja stvar se manja može
 od ljubavi pitat moje? 160
 Pitam ono, što braniti
 toli manje ima ona,
 115 koli većma hoće biti
 nemilosna, nepriklona.
 Jaoh, er pitam samo, da je 165
 ugodna joj boles, koja
 jadno srce me skončaje,
 120 i s nje mirom da 'e smrt moja.
 Na ovomu tvom govoru,
 170 liste, kad ga bude čuti,
 ako u lijepom svom pozoru
 išta vidiš da se smuti,
 125 ti zamukni mramorkome,
 tere čini, da riječ druga
 ne izide tvâ prid njome,
 175 negli ova: 'Mre tvoj sluga!'
 Ah, da uzmožeš kô po sreći
 130 još pun želje tej ljuvene
 izrijeti joj tad mučeci
 ove uzdahe moje ognjene: 180
 Tako riječju vrijeđa' i slijedi,
 135 prijeka i huda, jaoh, saviše,
 zabraniti ako odredi,
 da uzdiše, tko izdiše.
- Nu ako je namijenila
 već života moga osude,
 ter uzhoće moja vila,
 da svakako umrijet bude;
 zareče se pače u sebi,
 ne čut uzdahe od ljubavi:
 tko mre, uzdah jes mu trijebi,
 da s njim život svoj ostavi;
 ali videć, da svjetlosti
 sebi obraća sve ljuvene,
 ako, ah jaoh, ne s milosti,
 da daj sasma nesmućene,
 tad s uzdasim daždec' grozno
 suzâ rijeke, pismo, tvoje
 tužno skazanje i žalosno
 od ljubavi rijet ćeš moje.
 Najpri'e počni: 'Kad upazih
 vedra lica raj veseli,
 svijetlo sunce oči drazih,
 sladki pogled, moj dan bijeli:
 tada poznah, višnja krepos
 da svu objavi vlas veliku,
 svu ujedno skupnu ljepos
 stavi u samu tvu priliku'.
 Tim mâ duša naglo stupi,
 i u oči dođe moje,
 ter u jedan pogled skupi
 svekolike sile svoje;
 tuj ljuvenijeh raj zamira
 stanovita, zapanjena
 čudeći se čim razbira,
 sva gorjaše zatravljena.
 S jedne strane čuda mila
 razgledajuć sladko tima,
 s druge ljubav i nje dila,
 bjeh led srcem, plam očima:
 nu čijem se sladko pusti
 željen pogled razmišljati,
 lijepe oči, drage usti,
 rajsko lice, pram tvoj zlati,
 stat zapanjen put jednoga
 vele mogô nigda ne bi,
 taj čas bi ga od drugoga
 pritegnula želja k sebi.
 Ah, kolikrat čuh se riti
 ja uzdišuć: 'Višnji Bože,
 da se kako razlučiti
 svud moj pogled ovi može,

185	da bih tako odasvudi gledajući u pokoju mogao uživati u razbludi, sve ujedno lijepu moju!	235	i ako uzrok môm skončanju, i život mi one daju. Plaćem tako sve me vrime. nu ljubovnik mučec viku pod srdašcem ognjenime taječ ljubav mu veliku.
190	Er s jednoga mjesta draga, kada drugo gledat slidim, čim me ovo, jaoh, primaga, drugo gubim i ne vidim.	240	Tako gorim vas u sebi, nu moj oganj skroven stoji, nije objavljen još on tebi, kâ ga užeže i razgoji: ja i ljubav, nitko veće ni domisli, ni se stavi od goruće, nu mučeće i otajne me ljubavi.
195	Odtada sam sved želio, da zatvori oči moje ljubav, smrt li, da vidio, ljepos ne bih manju od tvoje!	245	Moja mlados trpi i kuša muke one sve najgore, osudjena koje duša posred pakla podnijet more. Nu da 'e vrh svih muka huda, i najveće zlo ću riti, ne moć jedno, jaoh, sred truda prid vil dragom izustiti.
200	Ja odtada ne upazih doli umrlu svjetlos ni'ednu, kâ od ljeposti tvojih drazih ima u sebi zraku jednu.	250	Nemilostan sasma pače ni'e ni žestok sasma toli, er se cići, daj, i plače, a ne muči u njem doli. Mučim, i ako srce odpravi glas, za milos tvu pitati, posred ustí riječ ustavi, u uzdah se pak obrati.
205	Sve, što imaše svijet u sebi lijepa, draga i ljuvena, mnjaše mi se sve pri tebi kô prid suncem tmasta sjena.	255	Ali život čezne i vene; da su mučec i uzdasi, vjetric pršec oko mene, da ih ne čuje i ne izglasi, mučim, i ako glas ikada stan žestocijeh muka uteče, od bojazni i od jada dostigne se i prisiječe.
210	Lijepe žudah rajske dike, zvijezde, sunce i nebesa, ukoliko bjehu slike njih svjetlosti tvoga uresa.	260	Ah, da glase tve mučeće, ke vik jezik ne otvori, zatravljena srca veće čuješ, nijemo kô govori, ognjilo bi mo'e žalosne tužbe izelo, jaoh, iz stijene srca tvoga, jaoh, milosne iskre, ako ne ljuvene.
215	Tim većekrat stah vapiti: 'Već se bitje me rastvori, da mi je u raj u iztakmiti ljeposti ove s onijem gori!	265	Mučim, ali bljedilo je na môm licu upisalo, jâoh, da zaman srce moje razgorjenu 'e ognju malo.
220	Stoga užežen milim plamom moj se oganj gojit pazih sladcijeh misli dragom mamom, tihijem vjetrom uzdah plasih.	270	
225	Tim u meni sved goreći taku plam je stekô krepos, da ja ne znam, ali veći oganj moj je, al' tvâ ljepos;	275	
230	jer da groznih suza nije, kijema boles, kâ me mori, na čas vrući plam polije, da me prešno ne izgori, ja ne moguć ni'edan dio ognja ugasit razgorjena, jaoh, život bi ugasio, ljepirica užežena: tako ista se muka meni milosnija vele kaže, negli ures tvoj žudjeni, gdi je ufanje me najdraže.	280	
	A to, er suze u plakanju, pomagat me ne pristaju,		

285

Veće, liste moj, se odpravi,
gdi u družbi misli drazih
srce i duša mâ boravi
ponesena u uzdasih.

290

Toli bi te tko u putu
pitô: 'Ki je trud najveći?'
reci: 'Tajat muku ljutu,
želju i ljubav tvu mučeci'.

U SMRT MARIJE KALANDRICE

	Silni udes silnom vlasti	45	er ne mogu već živjeti
	silnu ljepos jur satire:		bez života tvoja lita,
	gine dika rajske časti,		pravi život čim na svijeti
	Kalandrica lijepa umire.		smrt umori jedovita.
5	Cvijet izbrani od ljeposti		Tijem s razlogom izbrala je
	smrt pepelom eto stvara,	50	trajati vas vijek svojijeh dana
	i u proljetju od mladosti		u istom grobu, gdi ostaje
	vil nebesku pleše i hara.		rajska dikla ukopana.
	Groznijem suzom proplačite,		Da što ćemo, vajmeh, veće,
10	ljubovnici uciviljeni!		huda smrti, mi pod nebi,
	Dragu diklu, ku dvorite,	55	ako s ove zle nesreće
	sad vam grabi grob studeni.		umrijet nam je svjema trijebi;
	Eto i ljubav puna cvila		ako imamo bez radosti
15	krši za njom svoje strile,		uzdišući izdisati,
	bivši ovako izgubila		i pogubnoj u žalosti
	svo'e kraljevstvo i sve sile,	60	bez pristanka umirati?
	tere groba sred studena		Živjeti nam ni'e načina
	u smrtnijema nepokoji		uzdisane bez ljubavi,
20	plačna, mrazna i kamena		kad sred ovijeh noćnijeh tmina
	bez božanstva svoga stoji.		svijetlo sunce nas ostavi.
	Pozna dobro, da na sviti,	65	Umrijeti je trijebi nami,
	kad jedine ni'e ljepote,		jednom smeće da svršimo;
	ni'e joj naprijed gospoditi		tijem groznijem u suzami
25	naša srca i živote;		vjekovito sved plaćimo:
	vidi u smrti draga uresa		da daj neka voda obilna
	glasovite sej gospoje	70	uduši nas i utopi,
	oborena sva nebesa		ili da nas boles' silna
	i pristolje slavno svoje.		plačnu u rijeku svijeh rastopi.
	Sred smrtnoga evo vaja		Nu što ćemo cvilit prije
30	Kalandrica leži odi,		u tvój smrti, lijepa vilo?
	kâ božice sve od raja	75	Ali oči, od kojih nije
	rajskom slavom svôm nadhodi.		svjetlje od nebi sunce bilo?
	Leži, ah jaoh, bez života:		Ali usi primedene,
35	huda ju je smrt satrla,		gdje u milom perivoju
	andeoska nu ljepota		lijepe ruse i rumene
	u njoj mrtvoj nije umrla.	80	smijahu se slatko u goju?
	Kad nje ljubav u zlu priku		Ali ona slavna lica,
	žalosno se prem skončava,		višnja krepos kojih naresi,
40	er vlas gubi svukoliku		kojim dzora i danica
	neumrljih svojih slava,		klanjaše se zgar s nebesi?
	kroz toj i ti po sva doba,	85	Ali zlatne prame od kosi,
	o putniče, nje smrt cvili,		ali ostale tve ljeposti,
	pače ostavi vrhu groba		u kojijem se još ponosi
	njoj u zavjet tvoj duh mili:		slava prave izvrsnosti?

90	U neizmernijem čudesima, sred kijeh bi ti dano sjati, ne znaš, srce što pri'e ima za požalit, razabrati, ne znajući u nesvijesti, koji život traje sada, 95 gdi žestokoj u bolesti sred smrtnoga gine jada. Ah, o Bože, ovo što je? Gdi je ona rajska mlados, kroz liposti koja svoje 100 uzrokaše slatku rados? Toli jesu pohudile one ruse i ružice, i svoj miris izgubile, kijem resahu lijepo lice? 105 To dva sunca od istoči vječni u zapad zašla jesu, toli svijetle, vajmeh, oči odi mrtve sklopljene su? Ljubice su dakle iznikle 110 vrhu usi prirumenijeh; i ni'e čuti rajske dikle dražijeh riječi i medenijeh? Nije čuti, usta blaga milom riječcom da žubere, 115 ni da kaže skrovna blaga slatki posmijeh priko mjere? Mramorne su i kamene oči, usi, ruke i noge, mrazne, vajmeh, i ledene 120 njih milosti stoje mnoge; i zato se sad ne gizda stupaj tihi, kijem slovjaše, kî tanašce noćnijeh zvizda i svijeh vila nadhodjaše. 125 Ah, žalosti vjekovite! Oči naše prem opake mrtvu dragu vil pazite i živete jošter jake? Što s ovake, jaoh, bolesti 130 raspuknut se sad nećete, ali tašte izvan svijesti da još boles ne čujete? O gospoje rajska i mila, mramorna je srca odviše, 135 gdi 'e smrt tebe umorila, tko za tobom ne uzdiše. Kamene je duše u sebi, tko ostaje u životu,	140 145 150 155 160 165 170 175 180 185	ter ne ide tijekom k tebi, za slijediti tvu ljepotu, tvu ljepotu, za kom cvili nebo, zemlja, voda i more, i smrt ista, kâ dan bili skrati tvoje jasne dzore; koja gorko sad kaje se, jer ovako bez milosti mile umori tve urese i neizmerne tve kreposti. Nu što žalos ta pomaga i plač grozni sad na sviti, ako umrije vila draga, i ni'e moć je povratiti? Ako opade lijepa rusa, svijetla dika od proljetja, i ostavi vrhu busa drače smrtne mješte cvijetja? Ako silna smrt umori, vajmeh meni, ljepša lica, neg ih viku dosle stvori višnja krepos i desnica? Ah, opaka kleta česti! I jošter je duh u nami, ni nam puca od bolesti tvrdo srce, tvrdi kami? Umrla je, utekla je od nas dikla božanstvena, i drugo nam ne ostaje, razmi slava nje imena. Ostaje nam sama kripas, da 'e pjevaju grozne suze, pokli u zemlju pode lipos, smrt nemila ku nam uze. Ali, lijepa o gospoje, tko će izrijet moć ikada stoti dio hvale tvoje, ke vik svjetlos ne zapada? Tko da izkaže lica tvoga sve liposti božanstvene, tko li srca privrijednoga misli i želje prihrabrene? Kô te narav lijepom stvori nad diklice sve ostale, tako i srce tve satvori slavne želje, svijetle hvale. Da tvâ misô i tvâ duša ne požudje ino viku, razmi slave, u kôj kuša vrijedno srce pravu diku,
----	---	--	---

190	<p>tere, zasve bi gledana od tisuću ljubovnika, viku lipos tvâ izbrana ne učini djela prika: neockvrnjenoj u čistoći tvoji danci svijetli biše,</p>	240	<p>draga mladca i ljubljena, s kijem te huda smrt rastavi. Podnije vrijednos tvâ visoka stavno i krepko take jade, zasve rana prem duboka u tve srce da zapade;</p>
195	<p>kijeh glas isti u bjeloći kô snježani lijer miriše. Lijepa i vrijedna, vrijedna i lijepa lijepoj živje u vrijednosti, ni bi drugo tvâ pohlepa, razmi samo od kreposti.</p>	245	<p>dnh ukaza plemeniti, kî vladaše mlados tvoju, da umi'e cijelu čas dobiti u protivnom svakom boju, i da ni'edna zla nesreća nejma u sebi take moći, da vik može s gorkijeh smeća tvôj kreposti vrha doći.</p>
200	<p>Nadaleče od taštinâ izpraznoga bludna svijeta, puna mudrijeh ti bistrina sva provede tvoja ljeta, ter ukaza u zeleni</p>	250	<p>Ali duša tvâ čestita smrtnom trudu zasve odoli, narav, kâ ni'e kamenita, bi podložna ljutoj boli. Unutrnji crv izgrize tve srdašce milostivo, ke u sebi prikrati se, što bi veoma bolježljivo, pokli rados nejma puta, u tve prsi da uljeze, odkada ti zgoda ljuta u grob dobro tvo'e ponese.</p>
205	<p>i u cvijetju ljetnijeh dana zrelo voće od jeseni, plod razumna srca i znana, da tvoj' vjerni, s kijem te s nebi prava ljubav čisto sveza, kripos videć tu u tebi osta u robstvu tvoga uresa, ter dočim bi u životu tvoj vjerenik pričestiti, vik ne prista tvu dobrotu vjerno dvorit i ljubiti.</p>	255	<p>I zakonom zasve od nebi mnozi iskaše i prosiše, vjerni druzi da su tebi, te im molbe zamañ biše, er ti vrijedna u sva djela, za ures veći tvojijeh dika, promijeniti nijesi htjela vjeru mrtva ljubovnika. Pače za uprav bit njegova i slobodit sebe od jadâ, tač boles te ljuta otrova, da ga brzo slijediš sada.</p>
210	<p>Ali nebo, da pritopi tve kriposti zlato vrijedno, dođe smećam, da te utopi nepravedno i neredno. Ugrabi ti mladca mila mladijeh dobâ sred proljeća, u komu je tebi bila svakolika slava i sreća, ter tom hudom nemilosti hotje srce tve kušati, za vidjeti, u žalosti ku će krepos ukazati.</p>	260	<p>Eto zlatnijeh mješte dvora, gdje mogaše uživati, sad mrkli te grob zatvora, čim ti žalos život skрати: žalos, kâ tvôj u pogubi očito je ukazala, da si prava vjerna ljubi, komu vjeru tvu si dala.</p>
215	<p>Nu takoga sred poraza, kî ti umori duh napoli, ti svijes stavnu svijetu ukaza i uztegnu plahe boli; dignu očima suze grozne, tužbe plačne ustim uze, a žalosti nemilosne hotje ukopat samo u se, da ti su one uspomena od jedine tve ljubavi</p>	265	<p>Slijedi duša tvâ hrabrena dragu dušu sve ljubavi, i zasve er bi ostavljena, nju vijeku ona ne ostavi.</p>
220		270	
225		275	
230		280	
235		285	

290	Ah, kreposti plemenita, nečuvena pri'e na sviti, tvâ spomena glasovita za izgled će uvik biti.		A ti, dušo prihrabrena, kâ uživaš vječne sreće i čestita i blažena ozgar gledaš naše smeće,
295	Svi jezici, svi narodi pripijevaće slavnijem pjesni svijetle i slavne ove zgodi, zasve pune zle boljezni.	325	čim s hudoga nepokoja sad opaka smrt nas mori, od rajskoga perivoja slavna vrata nami otvori, ter čestita ti božica
300	Ali na čem boles naša, o ljubavi, svršit ima, gdi se svak čas plač uzmnaža našijem plačnijem u očima?	330	uvedi nas u veselje, da blaženstvo tvoga lica uživaju naše želje! Ucviljena tužna pjesni, plačna kćerice moga jada, ako ljutoj u boljezni ikad cvilje ti dosada:
305	Ti, vidimo, gdje poplesa sve božanstvo slavno tvoje i da za raj i nebesa grob izabra sej gospoje.	335	sad umnoži gorke cvile, ter žalosna unaprijeda smrt nezrelu rajske vile groznijem suzam pripovijeda';
310	Mi, trijebi je, da ištemo pospiješit se, za doć k tebi, i da sami oberemo smrt nemilu podat sebi;	340	pače, da joj pod nebesi glas uvijek bude sjati, pođi, na grob nje ponesi riječi ove izpisati:
315	rajske vile da milosti ne želimo na sem sviti, neg da vječnoj u radosti s njom budemo pričestiti.	345	'Ovi mramor vil zatvora rajske dike i ljeposti: tko ni'e srca od mramora, odi izdahni od žalosti!'
320	Kroz to grozno sved plačite, oči naše boležljive, paček se ovdi satvorite dvije rijeke vode žive, tere vašem u romonu svjedočite prem žalosne našu boles usionu s ove smrti nemilosne!		

FERDINANDU II. KNEZU TOSKANSKOMU

	Zaleti se strelovita na sunčanijeh kolih slava po najvećem dijelu svita slovinskih svih država, 5 i rasvanu iz vedrine je obraza svijetla dzora s dubrovačke pokrajine do ledena mrazna mora; sto kraljevstva gdi se čuje 10 slovinsko ime slovit sada, kijeh svijet prostran razdjeluje, a općeni jezik sklada: da najvišijeh sred nje kruna 15 visoka se kruna umjesti, kâ gospodi slave puna s mnogom srećom, s mnogom česti, 60 ter s razlike bude strane zemlja slavit bližnja i dalja velikoga od Toskane 20 kneza imenom, djelim kralja; neka u način drag, naredan, 55 gdi slovinske slave slovu, iz pô svita jezik jedan klikne pjevat pjesan ovu: 25 'Ferdinando kneže okrunjen nad najvišijem knezovima, 70 koga slavom svit napunjen zahod zemlje sunce ima, čuj, gdi slave tvoje glasi 30 vas slovinski narod haran, obljubio kojega si 75 i besjedu blagodaran. Od visoka i velika 35 koljena se rodio si, koga plemstva vedra dika čas neumrle slave nosi. 80 Tve kraljevske svijetle kuće blagodarnos slatka i mila sve kriposti pobjećuće 40 na zemlji je ustavila: u njoj srca plemenita 85 pod visokom misli združila pomnija i ljubav vjekovita i od knjigâ i od oružja.		Tim u mnogoj slavi i dicit služiše joj prvi od svijeta i junaci i knjižnici i za straže i za svjeta; svi bo stari tvoji biše slavni u miru, silni u boju, i do zvijezdâ uzvisiše čudnim djelim kuću tvoju. Jedan s krune tri na glâvi raj na zemlji otvoraše; u crljenoj u napravi oko čela drugi sjaše. Neko u vojskah hrabren toli nepri'atelje čim potlača, rijeke od ljudcke krvi proli treskovita izpod mača. Svjetlji od sunca njetko iztječe, mudar svijesti, moguć rukom, i od velika ime steče i ostavi krunu unukom. Ali kô čas neumrlu tvoji djedi, slavom kitni, u požušnu boju vrlu dobivahu nedobitni! Vojske u moru sved njihove zločinom su smrtne bile i kraljevstva i gradove turske žegle i plijenile: tim na konju tvoj djed skova oružanu sebi sliku otetijeh od treskova carigradskom nevjerniku. Nu svih jezik sve besjede brzo bi se utrudile, kad bi vedre tvoje djede i pradjede brojiti htile. Sa svijeh strana po plemenu sunce od sunâc ti izteče; svak bo u djelu i imenu od tvojijeh se svijetô reče! U Buljanskoj staroj kući mati se oca tvoga rodi, u kijeh Gofred sja moguć, kî Jezusov grob slobodi;
--	---	--	---

- a rodica tvâ čestita,
 90 koje plemstvu slike nije,
 kraljica je glasovita
 od česarske Austrije; 140
 slavni 'e česar dundo tebi,
 kî više svijeh krana sjedi,
 95 a najveći svi pod nebi
 kralji od krstjân bratučedi.
 Ali na ke pute smione 145
 zajedril' je mâ plav mala,
 ne boječ se, da utone
 100 u pučini tvojijeh hvala!
 S novijem zracim svjetlos stara
 priobraža sunce u te, 150
 o kraljeva, o česarâ
 sinu, unuče i nepute!
 105 Sve pohvale, ke govore,
 da u djedijeh tvojijeh sjaju,
 kako rijeke sve u more 155
 u samom se tebi staju.
 Tebe svaka kripos visi,
 110 svjet se u tebe s mačem združâ,
 u oružju moguć ti si,
 a glasovit bez oružja. 160
 Mira zidnja svijem visoka,
 vojske oklopjem svim pobjene
 115 na trenutje tvoga oka
 stavit će se podložene.
 Obećava slava sade, 165
 i od slave većma istina,
 da, vas saj svijet da ne pade,
 120 podprla bi tvâ visina.
 Tvom velikom srcu toli
 podobno bi carstvo bilo, 170
 sve, što žarko sunce okoli,
 kad bi ti se podložilo.
 125 Nu bi i tada veći bio
 od česarstva velikôga:
 toliko si s' uzvisio 175
 vrh svijeh časti svijeta ovoga!
 Ti prividiš sve pameti,
 130 znan, razborit, tih i stavan:
 starac svijesti, mladac ljeti,
 visok mislim, djelim slavan. 180
 Blagodarne tve su ruke,
 svjeti mudro temeljiti,
 135 srce uzumno, vrijedne odluke,
 svi načini plemeniti;
- proz tvoj se obraz vedri vidi,
 kako proz cklo, srce čisto,
 i u misli i u besjedi
 jedno imaš htjenje isto;
 čud bez varke u istini,
 i blagoća i dobrota
 od srca te kraljem čini,
 i česarom od života;
 lica draga pogled mili
 ne probuda bludne želje,
 ni čistoća tvoja sili
 tuđe ckvrnit vik postelje;
 ne smetaš se ni'ednom smećom,
 ni te oholi čes velika,
 među srećom i nesrećom
 jednaka je tvâ prilika.
 Čes je mnoga tvojih puka,
 što tvôj kruni posluh daju;
 gđi svak ini satren huka,
 vijek zlatni oni uživaju.
 Ti u Livornu gradu haja
 strijet po vodah građe nove,
 da im od svijeta sa svijeh kraja
 samo na stan zlato plove.
 U tvîh rukah pravda čista
 ne ugiba mjere od suda:
 tijem podložna tebi mista
 stoje u miru bez zla huda.
 Tuda imanja ti ne stižeš,
 hteć, svakomu da je svoje,
 er kô dobri pastir strižeš,
 a ne dereš ovce tvoje.
 Ali u tebi sved jednako
 milosrdje s pravdom slove;
 na pedepse stupaš lako,
 tečeš hrlo na darove.
 Tko 'e kripostan, tko je vrijedan
 ili u miru ili u boju,
 za vas život u čas jedan
 blagodarnos pozna tvoju.
 Vrh koristi svih od svijeta
 ti sved držiš nada svima
 slavu božju i razpeta
 Isukrsta pred očima:
 po viteškoj zato sili
 iz korablja tvojih se uze
 sina mora sloboditi
 od turačke klete guse.

- 185 Er dobitne tvoje plavi
 čim po moru silne trče,
 pri sunčanoj, tvojoj slavi
 Istočni se Mjesec smrče;
 pače usred Carigrada 225
- 190 Otmanović čezne i preda,
 čim se od vitez tvojih sada
 junačtvo mu pripovijeda.
 U isto doba pomoć jaku 230
 šlješ česaru, dundu tvomu,
 suproč kletu i opak
 poluvjerstvu odmetnomu.
- 200 Tvo'i junaci na sve strane
 nevjernike rvu odmetne,
 i česarstvo nijemsko brane 235
 od navale plahe i štetne.
 Ali od vitez tvih sloboda
 da 'e tolika, glas i slava,
 čim hrabri vojevoda
 Pikolomin jaka 'e glava. 240
- 205 Njih životim u životu,
 čim pravu oni vjeru brane,
 trijebi 'e, od pakla na sramotu
 križ dobitnik da ostane.
 Tim Zmaj zaman od sjevera 245
 proč česarskom Orлу prši:
 vojska tvâ mu skube pera
 i ognjena krila krši.
- 215 Ali 'e vrijeme, da svit sluša,
 kako ljubav u radosti 250
 druži tebe kralja od dušâ
 i kraljicu od liposti,
 kôj pri'e od zlatnijeh prama stavi
 narav krunu oko čela,
 negoli onu, s kôm na glavi
 220 čestita je i vesela.
- Izpod dzore svijetlih oči,
 s nje pogleda suncu slična,
 vedra lica sred istoči
 sja razbludna gospodična.
 Razumna je nje besjeda,
 puna 'e dike i milosti,
 zrcalo se u njoj gleda
 od najvišijeh svih kriposti.
 I ona, koja svijetla dikla
 visocijem se plemstvom resi,
 iz česvine 'e zlatne nikla,
 kâ uzrastje do nebesi;
 čeka vas svijet uokoli
 u pokojnu mirnu vijeku,
 od dva sunca svijetla toli
 nova sunca da isteku;
 kojih zracim, kako sada
 vašijem, bit će kratka mjera
 od istoka do zapada,
 od poludne do sjevera'.
 Nu kud veće mala ptica
 s nejacijem leti krili,
 muklim glasom od slavica
 natječući žuber mili?
 Neka od Arna kufi bijeli
 čestitosti tvoje poju,
 i oni slave pir veseli
 i kraljicu, ljubi tvoju.
 Druga pjesan kratku znanju
 ni priliči ni dotječe:
 u sniženu ja mućanju
 častit vas ću izdaleče.

RJEČNIK

Aloni - vijenci Aloni - vijenci od aloja, mediteranske biljke s velikim mesnatim listovima

bljusti - čuvati, nadzirati

bo - jer

brijeme - vrijeme

brime - vrijeme

cić, cića - zbog, radi

cijeć, cjeća - zbog, radi

cklo - staklo

ckvrniti - skvrnuti

čas - čast

čas - kob, sudbina

česar - car

česvina - crnika, vrsta zimzelenog stabla sličnog hrastu koje raste na Sredozemlju

čis - čist

dake - dakle

dikla - djevojka

diklica - djevojčica

dohititi - shvatiti

dosle - dosad

drača - trn, bodljika; trnje

dreselje - žalost, tuga

dundo - stric

dzora - zora

er - jer

goj - spokojstvo, mir; užitak

greb - grob

gusa - gusar

ikada (uz negaciju) - nikada

inako - drugačije

iskrnji - bližnji

izljesti - izaći

iztakmiti - dobiti, steći, izvojevati

jak - kao

jakno - kao

jur - već

kajni - pokajni, koji se kaje

koli - koliko

krepčina - krepost, krepkoća

krivina - krivica

ktiti, ktjeti - htjeti

kuf - labud

lipos(t) - ljepota

lijer (grč.) - ljiljan

ljepos(t) - ljepota

ljepirica - leptirica

ljubi - žena, supruga

malina - malost, osobina nečega što je malo

miri - zidine

mramorkome - kao mramor

mučati - šutjeti, prešutjeti

muče - šuteći

nedobitan - nepobjediv

nenasit - pelikan

nepokoj - nemir

neponstvo - nepažnja

nepriklon - nemilostiv

neput (tal.) - nećak

nijemski - njemački

obeseliti se - razveseliti se

oblas - vlast

obrtni - koji se okreće

obsjednik - opsjedatelj

odiliti se - rastati se

odreni - prez. 3. l. sg. od glagola **odgnati**

Orao - Austrija (koja u grbu ima orla)

otar - oltar

ovehšati - povećati

pedepsa (lat.) - kazna

pedepsanje (lat.) - kažnjavanje

pića - hrana

pjesan - pjesma

plav - brod, lađa

pokli - budući da, pošto

poludne - jug

poluvjerstvo - protestantizam

postupiti - koraknuti

prešno - žurno

pritecnik - onaj koji pritiče, pritiče (u pomoć i sl.)

protiv - nasuprot

proz - kroz

razgojiti - razdebljati, razjačati, uvećati

razmi - osim

riti, rijeti - reći

rusa (tal.) - ruža

saj - taj, ovaj

saviše - suviše

scijena - cijena

sipant - izop, mirisna biljka iz porodice usnača, grm modrih i ljubičastih cvjetova

skazanje - prizor

skroven - skriven

skube - čupaju (od gl. **skupsti**)

slaci - slatki

sladci - slatki

smeća - smutnja, nemir

spjevalac - pjesnik

srčan - srdit, ljut

stanovit - čvrst, stalan

stavan - čvrst, siguran

stupaj - korak

svijetiti - svijetliti

svim - sasvim

svjet - savjet

tač - tako

tej - te

toli - toliko

trijebi - treba; **trijebi (j)e** - treba

trijes - grom

upaziti - opaziti

vaj - nesreća

vas - sav

veće - više

vik - vijek; **vas vik** - uvijek

vik, viku, vijeku - uvijek; (uz negaciju) - nikad

vila - vila, djevojka

Virdžilio - Vergilije, Publije Maron (70-19. pr. n. e.), rimski pjesnik; autor *Eneide*, *Bukolika (Ekloga)* i *Georgika*.

zabit - zaborav

zameran - sjajan, izvrstan

zgar - odozgo

zglied - pogled

zlamenit - znamenit